

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DSOK-ZEW.0500.9.2026.LC
4454892.18477765.14907575
Warszawa, 03-08-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Jarosława Sachajki (znak: K10INT18175)
Temat: potrzeba odejścia od kontrolno-ewidencyjnego modelu gospodarowania wodą na rzecz retencji krajobrazowej, ochrony gleb organicznych i partnerskiego udziału rolników w ochronie zasobów wodnych

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT18175 Posła Jarosława Sachajki przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że tworzenie rozwiązań dla retencji na terenach wiejskich jest wspólnym zadaniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Infrastruktury.

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska zgadza się, że podstawowym problemem środowiskowym w rolnictwie jest nie tylko pobór wody ze studni, ale przede wszystkim szybki odpływ wody z krajobrazu i utrata naturalnej oraz użytkowej retencji?

Tak, Ministerstwo Klimatu i Środowiska podziela to stanowisko.

2. Czy ministerstwo posiada dane, ile wody rocznie odpływa z obszarów rolniczych, leśnych, górskich i zmeliorowanych wskutek braku lokalnej retencji, braku piętrzenia, zaniedbań melioracyjnych i szybkiego odprowadzania wód do rzek?

Nie posiada. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej kwestia mieści się w następujących działach:

- „gospodarki wodna”, obejmującym m.in. sprawy kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz melioracji, przypisanym Ministrowi Infrastruktury, który dodatkowo sprawuje nadzór nad Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, opracowującym – na podstawie art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* – plan przeciwdziałania skutkom suszy w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej oraz wojewodami,
- „rozwój wsi”, obejmującym m.in. sprawy infrastruktury wsi, w szczególności zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę, przypisanym Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

3. Czy ministerstwo porównało środowiskowy wpływ indywidualnych studni rolniczych ze skalą strat wodnych wynikających z degradacji rowów, zastawek, mokradeł, TUZ, gleb organicznych i dolin rzecznych?

Nie prowadziło. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

4. Dlaczego w debacie publicznej i projektowanych działaniach większy nacisk kładzie się na legalizację studni niż na kompleksową odbudowę retencji krajobrazowej?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi szerokiej analizy treści debaty publicznej w tym zakresie, więc nie posiada informacji o motywacjach poszczególnych jej uczestników. Wspiera natomiast renaturyzację ekosystemów wodnych i od wód zależnych, co też podkreślają w swoich wypowiedziach przedstawiciele resortu¹. Ponadto – w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury – przygotowało rozwiązania legislacyjne na rzecz naturalnej retencji.

5. Czy ministerstwo może zagwarantować, że legalizacja studni nie stanie się w przyszłości narzędziem do wprowadzania nowych opłat, liczników, limitów, obowiązków raportowych lub sankcji wobec rolników, którzy korzystają z wody na potrzeby produkcji żywności?

Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

6. Jakie dane środowiskowe mają być gromadzone w związku z legalizacją studni i urządzeń wodnych, kto będzie je przetwarzał i czy będą one wykorzystywane do planowania ograniczeń poboru wody?

Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

7. Czy ministerstwo analizowało, dlaczego woda gruntowa pod gruntem rolnika nie jest traktowana jako zasób związany z odpowiedzialnością właściciela gruntu za stan gleby, retencję i środowisko?

Nie prowadziło. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

8. Czy ministerstwo widzi potrzebę zmiany prawa w taki sposób, aby rolnik, który racjonalnie korzysta z wód gruntowych na potrzeby własnego gospodarstwa i jednocześnie zatrzymuje wodę w krajobrazie, był traktowany jako partner polityki środowiskowej?

20. Czy ministerstwo poprze zmianę filozofii prawa wodnego: z modelu kontroli, ewidencji i reglamentacji na model odpowiedzialności, współzarządzania i wynagradzania za realne efekty retencyjne?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega istotną rolę rolników we wdrażaniu działań służących retencji oraz wspiera rozwiązania wzmacniające retencję krajobrazową oraz współpracę podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodami. Ewentualne zmiany przepisów w tym zakresie nie należą jednak do kompetencji Ministerstwa Klimatu i Środowiska, ale Ministra Infrastruktury, który – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej – jest odpowiedzialny za dział „gospodarka wodna”, w tym za opracowanie właściwych rozwiązań legislacyjnych.

¹ Najnowsza wypowiedź Ministra Klimatu i Środowiska – [link](#).

9. Czy ministerstwo posiada analizę, kiedy i dlaczego doszło do odejścia od wcześniejszego modelu silniejszego powiązania wód w studniach i rowach z własnością gruntu oraz jakie skutki środowiskowe i społeczne przyniosła ta zmiana?

Nie posiada. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

10. Czy ministerstwo potwierdza, że przesuszanie gleb organicznych i torfowych prowadzi do ich murszenia, utraty zdolności retencyjnych, emisji gazów cieplarnianych i pogorszenia jakości wód?

Tak, głównym zagrożeniem dla gleb organicznych i torfowisk jest ich odwadnianie, które prowadzi do degradacji tych ekosystemów oraz zwiększa emisje gazów cieplarnianych.

11. Jakie działania ministerstwo planuje w celu ochrony trwałych użytków zielonych, gleb hydrogenicznych, torfowisk, mokradeł i dolin rzecznych przed dalszym przesuszaniem?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska – w zakresie swojej właściwości:

- tworzy Krajowy Plan Odbudowy Zasobów Przyrodniczych oraz Krajową Strategię Adaptacji i Plan Działań Adaptacyjnych,
- wspiera – w ramach programów finansowanych z Funduszy Europejskich – projekty renaturyzacyjne (por. odpowiedź na pyt. 18).

12. Czy ministerstwo przygotowuje wspólnie z resortem rolnictwa program płatności dla rolników za zatrzymywanie wody, utrzymywanie TUZ, ochronę gleb organicznych, odbudowę oczek wodnych, mokradeł, zastawek i lokalnych systemów retencji?

13. Czy ministerstwo popiera koncepcję, aby rolnik otrzymywał wynagrodzenie za usługę środowiskową polegającą na retencjonowaniu wody, zamiast ponosić koszty operatów, dokumentacji i postępowań legalizacyjnych?

16. Czy ministerstwo analizowało możliwość wprowadzenia ekoschematu lub programu środowiskowego wspierającego użytkowanie TUZ w kulturze nawodnień rolniczych?

Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Za wskazane kwestie – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej – odpowiada Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, któremu przypisano dział „rozwój wsi.

14. Czy ministerstwo dysponuje aktualną mapą obszarów, na których historyczne systemy nawodnieniowo-odwadniające przestały działać, a ich odbudowa mogłaby przynieść największy efekt retencyjny i klimatyczny?

Nie posiada. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

15. Czy ministerstwo wie, jaka powierzchnia TUZ w Polsce utraciła funkcję retencyjną wskutek braku piętrzenia, braku utrzymania urządzeń wodnych i przekształcania tych terenów w grunty orne?

Nie wie. Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Kwestia mieści się w działach administracji rządowej „gospodarka wodna” i „rozwój wsi” – zgodnie z zakresami kompetencyjnymi, które przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 2.

17. Czy ministerstwo zgadza się, że odbudowa spółek wodnych i lokalnych systemów melioracyjnych jest narzędziem polityki klimatycznej, a nie wyłącznie kwestią technicznego utrzymania rowów?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska uznaje działania zwiększające retencję krajobrazową za istotny element adaptacji do zmian klimatu.

18. Jakie środki w latach 2026–2030 ministerstwo planuje przeznaczyć na projekty zatrzymywania wody w krajobrazie rolniczym, w tym na mokradła, łąki retencyjne, małą retencję, renaturyzację dolin rzecznych, zastawki i odbudowę systemów nawodnieniowo-odwadniających?

Minister Klimatu i Środowiska w tym roku przeznaczył 450 mln zł na działanie FENX.02.04.4 *Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom*, typ projektu: *Renaturyzacja przekształconych cieków wodnych i obszarów od wód zależnych*² oraz rozszerzenie projektów retencyjnych Lasów Państwowych.

19. Czy ministerstwo przygotowuje ocenę, czy obecne przepisy Prawa wodnego nie zniechęcają rolników do legalnego i aktywnego zatrzymywania wody na gruntach rolnych?

Zagadnienie poza właściwością Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej za dział „gospodarka wodna” odpowiedzialny jest Minister Infrastruktury. W jego kompetencjach pozostaje opracowanie właściwych rozwiązań legislacyjnych.

21. Czy ministerstwo jest gotowe przyjąć zasadę, że bez rolników, spółek wodnych, lokalnych partnerstw wodnych i samorządów nie da się skutecznie chronić zasobów wodnych, przeciwdziałać suszy i prowadzić realnej adaptacji do zmian klimatu?

Tak. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podkreśla znaczenie współpracy administracji publicznej, samorządów, użytkowników gruntów oraz innych interesariuszy dla skutecznego zwiększania retencji i adaptacji do zmian klimatu w skali całych zlewni.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

/ – podpisany cyfrowo/

² Nabór konkurencyjny – [link](#), nabór niekonkurencyjny – [link](#).